

MAGISTRI VIVENTES

JANINA LENKIEWICZ

* 1 VII 1933, Ryga

Janina Rymko urodziła się w sobotę 1 lipca 1933 roku w Rydze. Ojciec – Jan Rymko był robotnikiem. Na temat matki – brak danych. Po wyjściu za mąż za Leona Lenkiewicza (1930–1991) – co musiało nastąpić przed 16 czerwca 1955 roku, ponieważ na nakazie pracy (nr 20/324/R/55) widnieje już jako Janina Lenkiewicz – zamieszkała z mężem, Leonem Lenkiewiczem (1930–1991) w Warszawie przy ulicy Pustelnickiej 30/3. W 1955 roku ukończyła filologię rosyjską na Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Otrzymała nakaz pracy na okres od 16 sierpnia 1955 do 15 sierpnia 1958. Dyplom ukończenia uczelni wyższej odebrała 12 października 1955 roku w Opolu. Państwo Lenkiewiczowie przybyli do Szczytna i zamieszkali w poniemieckiej willi przy ulicy Kazimierza Pułaskiego 11/6. Budynek ten zachował się do naszych czasów. W tamtym okresie był zasiedlany przez inne rodziny nauczycielskie, jak chociażby przez Romualda Rakowskiego (1933–1998) czy Krystynę Trzcińską (1938–2023).

Jak podała Janina Lenkiewicz w „Kwestionariuszu osobowym” z 10 marca 1960, pierwszą po studiach pracę zawodową podjęła 1 września, co jest bez wątpienia pomyłką; najwłaściwszą datą jest bowiem 16 sierpnia 1955, gdyż do tego terminu zobowiązywał nakaz pracy wystawiony w Opolu. Poza tym np. z treści pisma skierowanego do Janiny Lenkiewicz przez ówczesnego kuratora olsztyńskiego, Franciszka Sikorę (1905–1977), z lutego 1958 roku (KOS II-16/215/58), wynika, że w wysokości uposażenia nauczycielki od 1 września 1958 uwzględniono „służbę nauczycielską od dnia 15.VIII.1955 r.”.

Janina Lenkiewicz zastąpiła w szczycieńskim LO rusycystę Tadeusza Kosewicza, który uczył języka rosyjskiego w latach 1952–1955. Tutaj pracowała sześć lat, a więc dłużej, niż zobowiązywało skierowanie. Oprócz dydaktyki pełniła równolegle funkcję wychowawczyni internatu LO od 1 września 1955 do 31 sierpnia 1956 na podstawie zgody uzyskanej z Wydziału Oświaty PWRN w Olsztynie z 19 września 1955 roku (O.II-9a/242/55), podpisanej przez kierownika Oddziału, H. Kornaszewskiego. Podjęła również dodatkowe zarobkowanie, zatrudniając się w roku szkolnym 1959/1960 w Szkole Oficerskiej Milicji Obywatelskiej w Szczytnie w wymiarze 12 godzin tygodniowo. Zezwolenie na tę pracę wydał 22 września 1959 roku kierownik

Oddziału KOS PWRN w Olsztynie, Marian Duchński. Ostatnim jej rokiem szkolnym w Szczytnie był okres 1959–1960.

Od 1 września 1960 do 31 sierpnia 1961 Janina Lenkiewicz przebywała na własną prośbę na urlopie bezpłatnym, który wzięła, by pozatwierać sprawy rodzinne. Tak wynika z pisma, które 21 września 1960 otrzymała z Kuratorium Okręgu Szkolnego w Olsztynie (sygn. O-II-11a/25/60). O jakie sprawy osobiste chodziło, można wnioskować na podstawie innego dokumentu, tj. odpowiedzi wystosowanej z olsztyńskiego Kuratorium Okręgu Szkolnego 1 października 1960 (sygn. KS-VII-11a/60), w którym Marian Duchński, poinformował, że podanie Janiny Lenkiewicz zostało załatwione odmownie przez Kuratorium Okręgu Szkolnego w Warszawie (sygn. O-VIII-4/638/60) i że nauczycielka nie będzie się mogła przenieść na własną prośbę do stolicy, ponieważ nie ma tam stałego zameldowania i nie ma mieszkania. Tak czy inaczej, Janina Lenkiewicz prolongowała formalnie swój pobyt w Szczytnie do 31 sierpnia 1961.

Na tej podstawie wnioskuję, że Państwo Lenkiewiczowie w okresie bezpłatnego urlopu Janiny Lenkiewicz zajęli się zarówno poszukiwaniem lokalu w Warszawie, jak i nowej pracy, co chyba się ostatecznie udało, gdyż po 31 sierpnia 1961 żadne z nich nie figuruje już w składach Rady Pedagogicznej szczycieńskiego LO.

Wiele wskazuje na to, że Leon Lenkiewicz, również miał wykształcenie rusycystyczne, ponieważ w archiwum LO zachowały się dwa dokumenty poświadczające jego zatrudnienie na etacie nauczyciela języka rosyjskiego w tutejszym Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących: 1) od 1 września 1957 do 31 grudnia 1957; 2) od 1 stycznia 1958 do 31 sierpnia 1958, a więc praktycznie w całym roku szkolnym 1957/1958. W tym okresie dyrektorką LO dla Pracujących była Zofia Śnieżko-Błocka (1907–1969) i to jej podpis jako strony widnieje na umowie.

Moje przypuszczenie, że Państwo Lenkiewiczowie zamierzali po 1961 roku związać swe dalsze losy zawodowe ze stolicą, potwierdzają dwa fakty. Pierwszy odnalazłem w jubileuszowym wydaniu rocznika „Głos Batorów”, adresowanego do 50-letnich maturzystów rocznika 1967 i wydawanego przez Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego w Warszawie. W numerze z 2017 roku na stronach 4. i 26. napisano m.in.:

Na estradę poproszono trzy Panie Profesorki, wychowawczynie tych maturzystów sprzed 50 lat. Były to Panie: Krystyna Gogela, profesor biologii i w przez długi czas wicedyrektor Liceum, **Janina Lenkiewicz**, rusycystka oraz Irmina Dmowska, geografka, i w pewnym okresie wicedyrektor Liceum. Panie profesorki także dostały pamiątkowe dyplomy (Złote Świadectwa Doskonałości), będące wyrazem podziękowania za ich pracę wychowawczo-edukacyjną z wieloma rocznikami uczniów Liceum im. Stefana Batorego, oraz wielkie wiązanki kwiatów. Na sali był obecny także prof. Ryszard Pietrzak (przysposobienie wojskowe), który uczył w naszej szkole od 1953 roku!. (...) Następnie wręczono nam – maturzystom sprzed pół wieku pamiątkowe dyplomy, a trzem naszym nauczycielkom:

prof. Irminie Dmowskiej, prof. Krystynie Gogeli i prof. **Janinie Lenkiewicz** – dyplomy oraz wiązanki kwiatów. (...). Po oficjalnych uroczystościach w auli spotkaliśmy się – my seniorzy i nasze nauczycielki – w dawnej świetlicy, gdzie przy herbacie wspominaliśmy nasz pobyt w szkole. Pani profesor Gogela (biolog uczący w Batorym ponad 40 lat) była wychowawczynią klasy XI E, a pani profesor **Janina Lenkiewicz** (rusycystka) klasy XI F. (...) Pani profesor Lenkiewicz przyniosła nawet dziennik swojej klasy sprzed 50 lat, wyczytała niektóre nazwiska, przypomniała zabawne wydarzenia z życia klasy XI F, a na koniec sypnęła garścią złotych myśli związanych ze szkołą. Przytoczę tu jedną: „Człowiek uczy się przez całe życie... z wyjątkiem lat szkolnych”¹.

W „Głosie Batoraka” w 2017 roku zamieszczono również dwa zdjęcia, na których upamiętniono postać Profesor Janiny Lenkiewicz i jak dotąd jest to jedyny potwierdzony jej wizerunek. Po raz drugi mówi się o Niej w „Głosie Batoraka” z 2019 roku, w którym podano m.in. informacje o tradycjach turystycznych związanych z tą szkołą. Na stronie 16. pod rokiem 1968 widnieje i taki zapis: „Turystyczno-krajoznawcze wycieczki poszczególnych klas. Klasa wychowawcza pani prof. Wandy Olszewskiej pojechała na wycieczkę autokarową przez niemal całą Europę Zachodnią. Organizatorami byli: Stefan Lewandowski, Wanda Olszewska i **Janina Lenkiewicz**”.

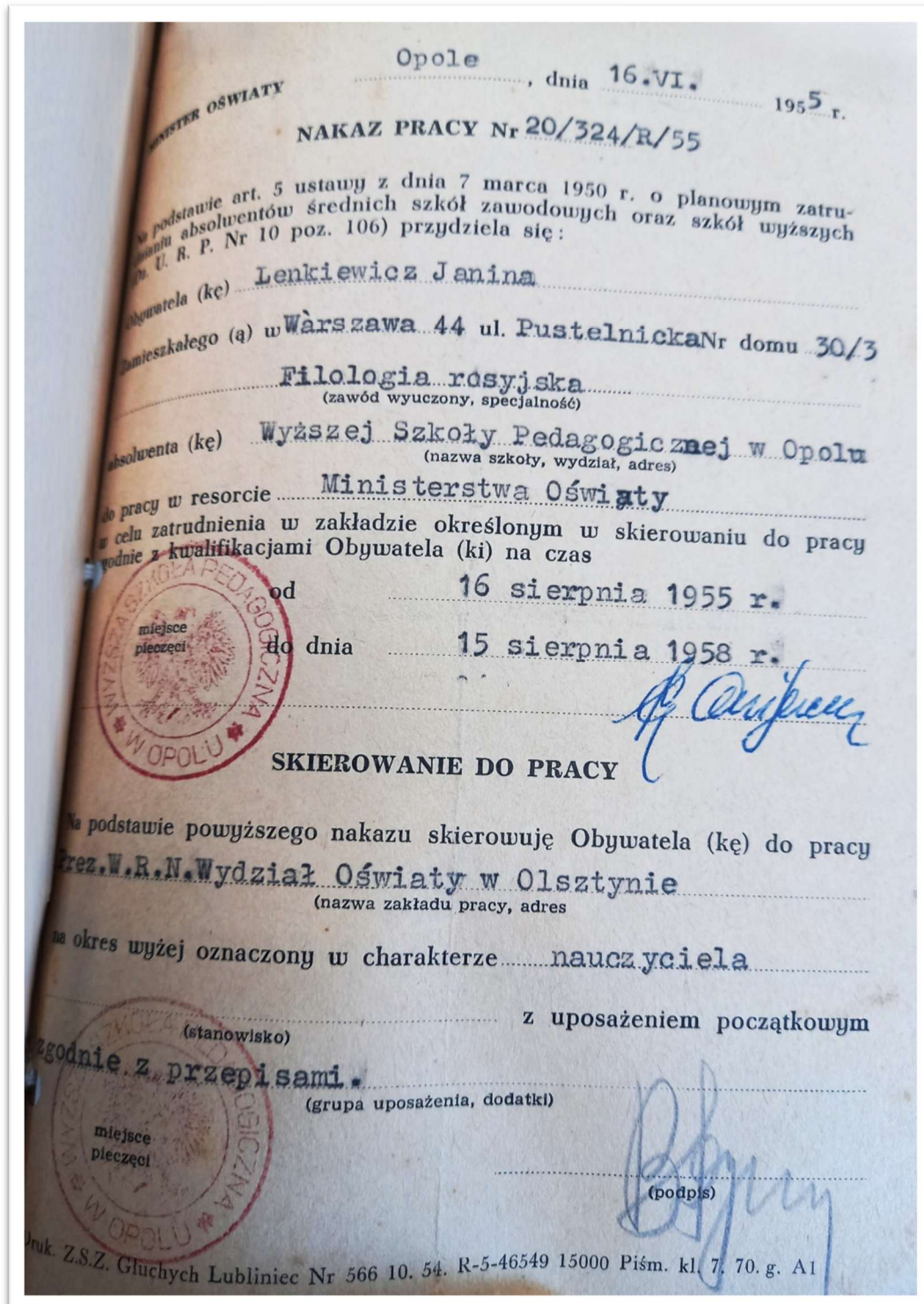
Drugi fakt, poświadczający wyjazd Państwa Lenkiewiczów do stolicy, wiąże się z miejscem pochówku Leona Lenkiewicza. Został on pogrzebany w Warszawie na Cmentarzu Bródnowskim (kwatery 19 H, rząd 3, numer grobu 3), po tym jak zmarł we wtorek 11 czerwca 1991 roku, przeżywszy 61 lat.

Tyle wiadomo o losach szczycieńskich rusycystów na tę chwilę. Należy mieć nadzieję, że nieodległa przyszłość dostarczy, być może, nowych informacji i pozwoli uzupełnić ich biogramy o nowe istotne dane.

¹ Tu i dalej pogrubienia pochodzą ode mnie.

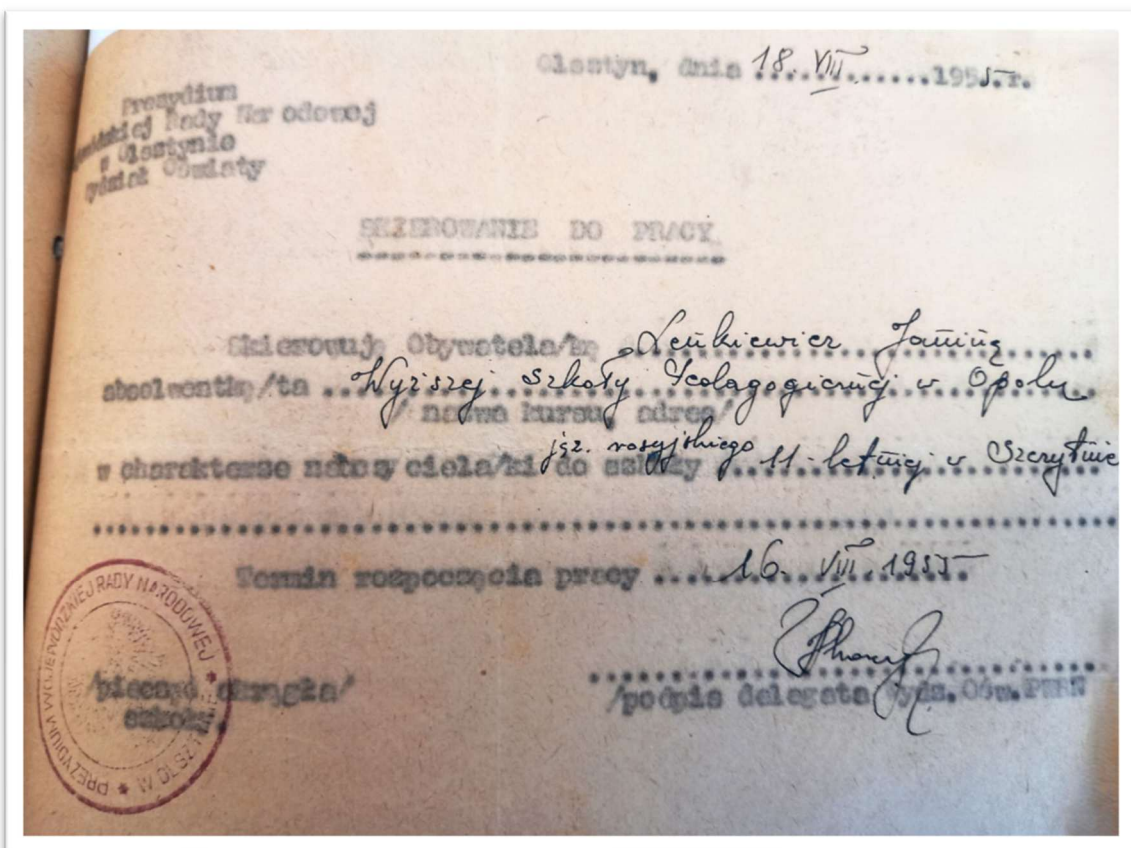
ANEKS FOTOGRAFICZNY²

Z ŻYCIA SZKOŁY

Ryc. 1. „Nakaz pracy” i „Skierowanie do pracy” wystawione Janinie Lenkiewicz 16 VI 1955 roku przez WSP w Opolu.

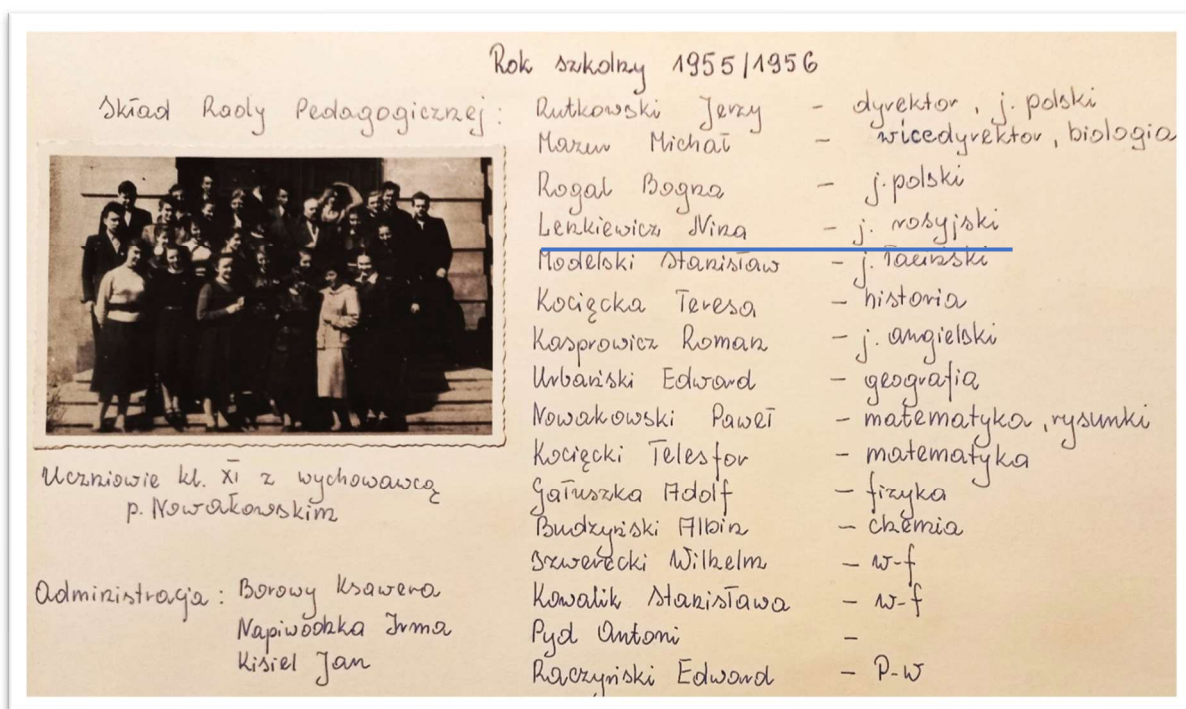
² Ryciny bez podanego źródła pochodzą z archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie.

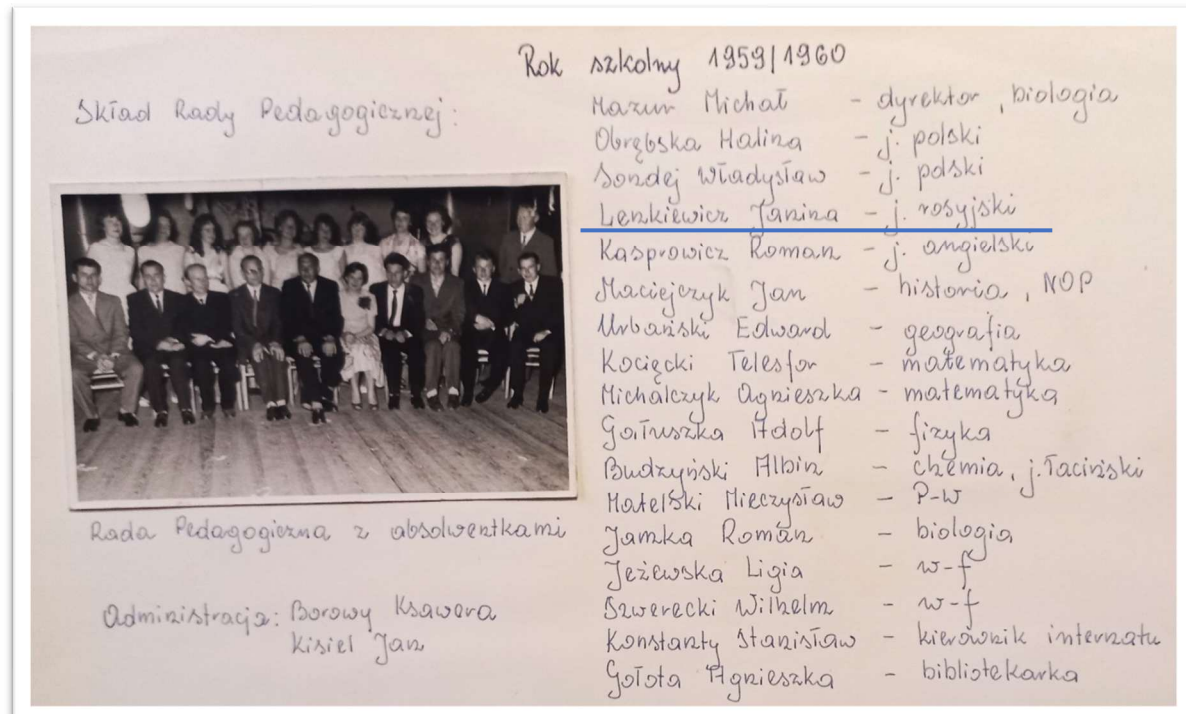
Ryc. 2. Skierowanie do pracy wystawione Janinie Lenkiewicz przez Wydział Oświaty PWRN w Olsztynie 18 VIII 1955.

Ryc. 3. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1946–1970 funkcjonowały m.in. Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące. Tutaj w latach 1955–1960 nauczwała rusycystka Janina Lenkiewicz. Szczepno, ul. Jana Kasprowicza 1.

Ryc. 4. Kartka z Kroniki szkolnej 1945-1970 opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. Skład Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1955/1956: wśród nauczycieli po raz pierwszy – Janina Lenkiewicz.

Ryc. 5. Kartka z Kroniki szkolnej 1945-1970 opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. Skład Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1959/1960: wśród nauczycieli po raz ostatni – Janina Lenkiewicz.

Ryc. 6. Prof. Janina Lenkiewicz wsluchuje się w słowa Bogdana Głódka, maturzysty rocznika 1967.

Źródło: „Głos Batoraka” 2017, s. 18.

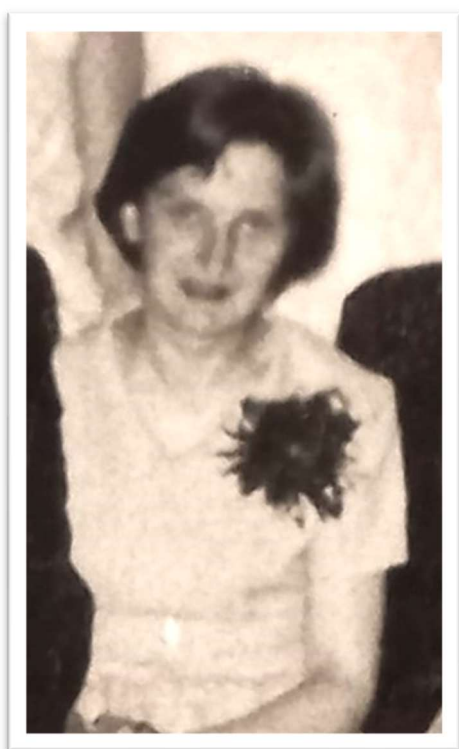

Ryc. 7. Zasłużone Profesorki „Batoraka” (od lewej): Janina Lenkiewicz, Irmina Dmowska, Krystyna Gogela (2017).

Źródło: „Głos Batoraka” 2017, s. 18.

Ryc. 8. Grono pedagogiczne LO z maturzystami (r. szk. 1959/1960).
W pierwszym rzędzie siedzą od lewej: Władysław Sondej, Albin Budzyński, Jan Maciejczyk (?),
Michał Mazur, Mieczysław Matelski, Janina Lenkiewicz (?), Edward Urbański, NN,
Adolf Gałuszka, Roman Kasproicz. Pierwszy z prawej stoi prof. Telesfor Kocięcki.

Ryc. 9a i 9b. Eksperymentalne zestawienie dwóch podobizn profeserek: 1) nierozpoznanej dotąd nauczycielki LO w roku szkolnym 1959/1960 i 2) z 2017 przedstawiającej Janinę Lenkiewicz.
Uwzględniając cechy biometryczne, jest według mnie wielce prawdopodobne, że na obydwu rycinach upamiętniono tę samą osobę, chociaż w różnym wieku.

Źródła: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie (9a),
 „Głos Batoraka” 2017, s. 18 (9b).

MIESJCE ZAMIESZKANIA

**Ryc. 10. Współczesny wygląd kamienicy przy ul. Pustelnickiej 30 w Warszawie.
Tutaj pod numerem 3 mieszkali Państwo Janina i Leon Lenkiewiczowie
przed przyjazdem do Szczytna.**

Źródło: Google EarthPro (3 XI 2024)

**Ryc. 11. Dom wielorodzinny przy ul. Kazimierza Pułaskiego 11 w Szczytnie.
Tutaj Państwo Janina i Leon Lenkiewiczowie mieszkali w latach 1955–1960 pod numerem 6.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

*Archiwalny materiał kadrowy LO zeskanowała Irena Dobryłko
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz*